

POSTANOWIENIE

Dnia 1 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2022 r.
w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 3 k.p.k.),
sprawy **M. J.**,
skazanego z art. 197 § 4 w zw. z art. 11 § 3 k.k.,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 10 czerwca 2021 r., sygn. II AKa [...],
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w L. z dnia 25 września 2020 r., sygn. IV K [...],

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego M. J. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w L. z dnia 25 września 2020 r., sygn. IV K (...), m.in. oskarżony M. J. został uznany winnym popełnienia trzech czynów, przy czym pierwszy z nich zakwalifikowano z art. 158 § 1 k.k., drugi z art. 189 § 3 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zb. z art. 197 § 4 k.k. w zw. z art. 197 § 3 pkt 1 k.k. w zw. z art. 197 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., a trzeci z art. 245 k.k. Za czyny te wymierzono oskarżonemu odpowiednio jednostkowe kary: roku pozbawienia wolności, 9 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. sąd orzekł wobec oskarżonego karę łączną

10 lat pozbawienia wolności, a na jej poczet zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności (art. 63 § 1 k.k.). Jednocześnie orzekł od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego D. M. kwotę 20 000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (art. 46 § 1 k.k.), a także zakaz zbliżania się przez oskarżonego do pokrzywdzonego D. M. na odległość nie mniejszą niż 50 m oraz zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym przez okres 5 lat (art. 41a § 1 k.k. w zw. z art. 41a § 4 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k.). Ponadto Sąd rozstrzygnął w przedmiocie kosztów sądowych. Orzeczenie to zostało poddane kontroli odwoławczej na skutek wniesienia apelacji m.in. przez obrońcę M. J., adwokata J. W..

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 10 czerwca 2021 r., sygn. II AKa (...) utrzymał w mocy zaskarżony wyrok sądu pierwszej instancji. Ponadto, na poczet orzeczonej m.in. wobec oskarżonego M. J. kary pozbawienia wolności zaliczył również okres jego tymczasowego aresztowania od dnia 25 września 2020 r. do dnia 10 czerwca 2021 r., a także zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze i określił, że wchodzące w ich skład wydatki ponowi Skarb Państwa.

Od tego orzeczenia kasację wywiódł obrońca skazanego M. J. – adw. M. P. Zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie dotyczącym M. J. całości na korzyść skazanego, zarzucił mu rażące naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. polegające na:

1. niepełnym i pobieżnym ustosunkowaniu się w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia do zarzutów apelacji dotyczących błędnej oceny dowodów, a w szczególności dotyczących zarzutu naruszenia przepisu art. 7 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. w zakresie oceny wyjaśnień oskarżonych R. K. i M. J. oraz wyjaśnień G. P. i D. O., oraz zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zakresie oceny zeznań pokrzywdzonego D. M., przez niezasadne obdarzenie wiarą w całości zeznań pokrzywdzonego D. M. pomimo wewnętrznej sprzeczności zeznań, podawania podczas kolejnego przesłuchania nowych szczegółów, nie znajdujących żadnego oparcia w pozostałym materiale dowodowym oraz pomimo pozostawiania tych zeznań

w sprzeczności z innymi dowodami obdarzonymi wiarą w tym wyjaśnieniami G. P., przy czym także co do okoliczności stanowiącej element ustaleń faktycznych zawartych w opisie przypisanego oskarżonemu czynu w punkcie III wyroku - w jego końcowej części - mającego polegać na zmuszeniu pokrzywdzonego do wejścia do stawu na głębokość wody, sięgającej do ust, przy wiedzy, że nie potrafi on pływać;

2. niepełnym i pobieżnym rozważeniu zarzutów apelacji oraz na nierzetelnym i niepełnym odniesieniu się do nich w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, z ograniczeniem się do lakonicznych stwierdzeń, pozbawionych dokładnej analizy i oceny przesłanek, na których zostały oparte, bez wyczerpującej argumentacji, dlaczego zarzuty i wnioski apelacji zostały uznane za niezasadne, w zakresie zarzutów apelacji dotyczących naruszenia art. 410 k.p.k. przez pominięcie części obdarzonego wiarą materiału dowodowego, przy dokonywaniu istotnych ustaleń sprawy w tym w świetle treści skazującego wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 25 września 2020 r. (IV K (...)) w szczególności ustaleń stanowiących część zachowań sprawczych przypisanych oskarżonemu w punkcie III wyroku, a w szczególności wydawania pokrzywdzonemu D. M. przez oskarżonego M. J. poleceń „padnij, powstań”, następnie przez stosowanie wobec pokrzywdzonego przemocy, nakazanie zdjęcia spodni i doprowadzenie do poddania się przez pokrzywdzonego innej czynności seksualnej, włożenia kija bejsbolowego do odbytu, zmuszenie do oblizania tego przedmiotu, w sytuacji wzajemnej sprzeczności obdarzonego w tym zakresie walorem wiarygodności materiału dowodowego oraz braku podstawy dowodowej do części czynionych ustaleń.

Autor kasacji wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Ponadto, wniósł o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia, jak również poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w L., do czasu rozpoznania kasacji (art. 532 § 1 k.p.k.).

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Rejonowej w W. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego M. J. adw. M. P. okazała się bezzasadna — i to w stopniu oczywistym.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że nadzwyczajny środek zaskarżenia unormowany w przepisach Rozdziału 55 — Kasacja Kodeksu postępowania karnego nie jest nakierowany na wywołanie i przeprowadzenie w procesie kolejnej kontroli o charakterze apelacyjnym (nie jest to postępowanie „trzecio-instancyjne”, którego celem miałyby być ponowne, „apelacyjne” weryfikowanie orzeczenia sądu pierwszej instancji). Kasacja i jej zarzuty mogą być skierowane wyłącznie przeciwko prawomocnemu orzeczeniu sądu *ad quem* (art. 519 k.p.k.), a zatem w nadzwyczajnym środku zaskarżenia — co do zasady — wolno atakować jedynie te uchybienia, których dopuścił się sąd w trakcie postępowania odwoławczego. Uchybienia te muszą mieć — nadto — kwalifikowany charakter (a zatem muszą to być uchybienia dające się zakwalifikować jako „rażące naruszenia” w rozumieniu przepisu art. 523 § 1 zd. pierwsze k.p.k.), a ich zmaterializowanie się w postępowaniu odwoławczym (dla skuteczności kasacji) powinno prowadzić do ustalenia, że mogły one mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Trzeba ponadto wskazać, że zgodnie z od dawna ustabilizowaną praktyką orzecniczą najwyższej instancji sądowej podstawy kasacji nie może stanowić zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, jako niemieszczący się w ramach podstaw kasacyjnych, o których mowa w przepisie art. 523 § 1 zd. pierwsze k.p.k.

Wprawdzie nadzwyczajny środek zaskarżenia sporządzony i wniesiony przez obrońcę skazanego M. J., adw. M. P., powyższe wymogi obowiązujące na etapie postępowania kasacyjnego spełnia, to jednak żaden z podniesionych przez autora kasacji zarzutów nie zasługiwał na uwzględnienie.

Zarówno wyodrębniony jako pierwszy, jak i drugi z zarzutów kasacyjnych, dotyczy nierespektowania przez sąd odwoławczy regulacji zawartych w art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez „niepełne i pobieżne” rozważenie zarzutów apelacji dotyczących błędnej oceny dowodów, a w szczególności zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. w zakresie oceny wyjaśnień

oskarżonych R. K. i M. J. oraz wyjaśnień G. P. i D. O. oraz zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. w zakresie oceny zeznań pokrzywdzonego D. M., a także naruszenia art. 410 k.p.k. poprzez niezasadne obdarzenie wiarą w całości zeznań pokrzywdzonego D. M. pomimo wewnętrznej sprzeczności zeznań, podawania podczas kolejnego przesłuchania nowych szczegółów, nie znajdujących żadnego oparcia w pozostałym materiale dowodowym oraz pomimo pozostawiania tych zeznań w sprzeczności z innymi dowodami obdarzonymi wiarą, w tym wyjaśnieniami G. P., we wskazanych (w dalszej części zarzutów) okolicznościach. Godzi się w tym miejscu zasygnalizować, że takie ujęcie zarzutów wskazuje na to, że obrońca — wbrew temu co się podnosi w kasacji — nie kwestionuje wcale naruszenia przez sąd odwoławczy przepisu art. 433 § 2 k.p.k., skoro nie neguje on tego, że sąd *ad quem* w ogóle rozpoznał zarzuty, tyle tylko, że miał to uczynić, zdaniem obrońcy, w sposób niedostatecznie wnikliwy.

Lektura dalszej części zarzutów oraz argumentacji wskazanej w uzasadnieniu kasacji dowodzi, że skarżący poddaje w wątpliwość wiarygodność zeznań pokrzywdzonego D. M. w odniesieniu do popełnienia przypisanego M. J. czynu w punkcie III wyroku, zarówno - w jego końcowej części - mającego polegać na zmuszeniu pokrzywdzonego do wejścia do stawu na głębokość wody, sięgającej do ust, przy wiedzy, że nie potrafi on pływać, jak i - w jego środkowej części - mającego polegać na wydawaniu pokrzywdzonemu D. M. przez oskarżonego M. J. poleceń „padnij, powstań”, następnie przez stosowanie wobec pokrzywdzonego przemocy, nakazanie zdjęcia spodni i doprowadzenie do poddania się przez pokrzywdzonego innej czynności seksualnej, włożenia kija bejsbolowego do odbytu, zmuszenie do oblizania tego przedmiotu. Już na wstępie godzi się jednak zaznaczyć, że sposób podniesienia przez obrońcę skazanego tych zarzutów świadczy w istocie o kwestionowaniu przezeń ustaleń faktycznych, poczynionych przez sąd *a quo*, a następnie zaaprobowanych przez sąd odwoławczy. I tak w odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. oraz zarzutu naruszenia art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. obrońca skazanego odnosi się do ustaleń faktycznych wskazanych w końcowej części opisu czynu, które to – jego zdaniem – nie znajdują odzwierciedlenia w ustaleniach faktycznych zawartych w uzasadnieniu wyroku Sądu I Instancji („nie sposób doszukać się faktu nakazania

przez oskarżonego (oskarżonych) wejścia pokrzywdzonemu do wody na głębokość sięgającą do jego ust przy towarzyszącej jednocześnie oskarżonym świadomości, iż pokrzywdzony nie umie pływać”). Wskazuje on również na sprzeczność pomiędzy poszczególnymi dowodami wskazanymi jako podstawa dowodowa w ww. zakresie (G. P. i D. O. jednolicie w swoich wyjaśnieniach (G. P. k. 86-87, k. 388-389, D. O. k. 139-140, k. 442) wyjaśniali o wejściu pokrzywdzonego do wody, jedynie do kolan, celem umycia się i braku przejawów zmuszania go oraz motywacji, chęci dręczenia pokrzywdzonego, braku wiedzy oskarżonych o tym, iż pokrzywdzony nie umie pływać), podkreślając, że w tym zakresie zeznania pokrzywdzonego D. M. pozostają w sprzeczności z wyjaśnieniami oskarżonych.

Sąd Apelacyjny w (...) - wbrew twierdzeniom skarżącego - miał w polu widzenia tę część zarzutu i słusznie uznał, że „zabiegiem chybionym jest przeciwstawianie zeznaniom pokrzywdzonego wyjaśnień oskarżonych, co obrońca czyni na str. 6- 7 swej apelacji. *De facto* nie wykazuje on, aby sąd *meriti* dopuścił się błędu w ocenie tegoż dowodu. Powoływanie określonych fragmentów wyjaśnień oskarżonych, częściowe ich cytowanie, to działania w tej sytuacji bezskuteczne. Dotyczy to wyjaśnień wszystkich oskarżonych wskazywanych przez skarżącego (uzasadnienie zarzutów apelacyjnych, str. jak wyżej)”. Podobnie rzecz się ma w odniesieniu do zarzutu naruszenia art. 410 k.p.k., w którego treści i uzasadnieniu obrońca skazanego odnosi się do ustaleń faktycznych wskazanych w środkowej części opisu czynu punktu III wyroku, w dalszym ciągu kwestionując wiarygodność zeznań pokrzywdzonego, jako podstawowego dowodu, znajdujących potwierdzenie w opinii z zakresu medycyny sądowej. Na stronie 6 uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd odwoławczy wskazał, że „relacja pokrzywdzonego znajduje potwierdzenie w opinii z zakresu medycyny sądowej. Owa opinia potwierdziła, że doznane (co pozostaje poza sporem) przez pokrzywdzonego obrażenia ciała mogły powstać w podawanych przezeń okolicznościach”. Skarżący – jak wynika z uzasadnienia ww. zarzutu kasacji – kwestionuje ww. opinię i depozycje pokrzywdzonego w zakresie doznanych obrażeń („braku cech krwawienia, krwiaka wewnątrz”) podnosząc, że zeznania pokrzywdzonego nie znajdują w pełni wsparcia w opinii lecz odwrotnie poddają je w częściową wątpliwość. Jak trafnie jednak wskazał jednak Sąd odwoławczy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (str. 5),

obrońca skazanego „(...) dla wykazania trafności swych twierdzeń o popełnionych przez sąd uchybieniach posługuje się argumentami o *stricte* polemicznym charakterze. Takim argumentem jest przeciwstawianie zeznaniom pokrzywdzonego innych dowodów, w szczególności wyjaśnień samych oskarżonych (...) Nie oznacza to jednak, że pokrzywdzony jest niewiarygodny. Sąd poddał jego twierdzenia ocenie i brak jest podstaw do zakwestionowania jej prawidłowości”.

Mając powyższe na uwadze należało uznać, że obrońca skazanego, kwestionując poczynione w sprawie ustalenia faktyczne w zakresie sprawstwa M. J. zarzuconego mu czynu w punkcie III wyroku, w sposób polemiczny próbuje przeforsować wersję wydarzeń korzystnych dla skazanego, która nie ma jednak umocowania w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, z którego — jak przyjął sąd pierwszej instancji, a ustalenia te zaaprobował sąd odwoławczy — wyłania się obraz wiarygodnych zeznań pokrzywdzonego, które uzasadniały oparcie na tym m. in. dowodzie rozstrzygnięcia ustalającego sprawstwo oskarżonego.

Wszystkie podniesione powyżej okoliczności implikowały ocenę o oczywistej bezzasadności kasacji obrońcy skazanego, dlatego też Sąd Najwyższy oddalił kasację, o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzekając zaś w oparciu o treść przepisów art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

Wobec oddalenia kasacji jako oczywiście bezzasadnej rozpoznanie wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku, jak również poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w L. (art. 532 § 1 k.p.k.), zawartego w nadzwyczajnym środku zaskarżenia stało się bezprzedmiotowe.